

DOI: 10.30495/jss.2022.1953142.1435

Research Paper

Investigating the effect of attitude towards social order on the attitude of voters to the policies of the Islamic Council in the city of Rasht

Morteza Shabani

Ph. D. Student in Political Sociology Research Sciences Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Reza Simbar

Professor in Political Science and International Relations, University of Guilan, Rasht, Iran (Corresponding Author). E-mail: simbar@guilan.ac.ir

Mohammad Reza Akhzarian Kashani

Faculty member of Islamic Political Thought Department, Faculty of Islamic Education and Thought, University of Tehran, Iran.

The purpose of this research is to investigate the effect of the attitude towards the social order of the parliament and its representatives on the voters' attitude towards its policies. The method of this research is survey and the data collection tool is a researcher-made questionnaire. The statistical population of this study consists of all people who have the right to vote in Rasht, of whom 400 people were selected as the sample size. The sampling method is also a multi-stage cluster. One of the paramount findings of this study was that, the attitudes towards the social order have a direct and positive impact on the attitudes towards the policymaking of the electoral institution of the Islamic Parliament. This indicates that, the more people feel that the policies are developed with respect to the economic, cultural, social and political conditions, the more positive their attitudes will be towards those policies. Among other results, it can be mentioned the positive and significant relationship between the variable dimensions of attitude towards social order (political, economic, cohesion and integration, maintaining the quality of lifestyle patterns) with the attitude towards the parliament's policies. Also, the results indicated that the dimensions of the attitude towards social order have been able to explain the attitude towards the policies of the parliament.

Conflict of interest:

ACCORDING TO THE AUTHORS, THE ARTICLE DID NOT HAVE ANY CONFLICT OF INTEREST.

Key words: *Social Order, Policy Making, Islamic Parliament, Rasht.*

بررسی تأثیر نگرش به نظم اجتماعی بر نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های مجلس شورای اسلامی در شهر رشت

مرتضی شعبانی^۱

رضا سیمبر^۲

محمدرضا اخضریان کاشانی^۳

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۴۰۱/۳/۱۸

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۱/۲۳

چکیده

هدف از انجام این تحقیق بررسی تأثیر نگرش به نظم اجتماعی مجلس و نمایندگان بر نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های آن است. روش اصلی این تحقیق پیمایش و ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق‌ساخته است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه افرادی که در شهر رشت واجد رأی دادن هستند، تشکیل می‌دهند که از این تعداد ۴۰۰ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری نیز خوشه‌ای چندمرحله‌ای است. از یافته‌های مهم این پژوهش می‌توان به تأثیر مستقیم نگرش به نظم اجتماعی بر نگرش نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی اشاره کرد. این امر نشانگر آن است که هر چه قدر مردم احساس کنند که سیاست‌ها با در نظر گرفتن شرایط اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی جامعه تدوین و اعمال می‌شود نگرش آنان نسبت به آن سیاست‌ها مثبت‌تر است. از دیگر نتایج می‌توان به رابطه مثبت و معنادار ابعاد متغیر نگرش به نظم اجتماعی (سیاسی، اقتصادی، انسجام و یکپارچگی، حفظ کیفیت الگوهای سبک زندگی) با نگرش نسبت به سیاست‌گذاری‌های مجلس اشاره کرد. همچنین نتایج بیانگر آن بود که ابعاد نگرش به نظم اجتماعی در حد متوسط توانسته‌اند نگرش نسبت به سیاست‌گذاری‌های مجلس را تبیین کنند. واژگان کلیدی: نظم اجتماعی، سیاست‌گذاری، مجلس شورای اسلامی، رشت.

۱. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی سیاسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. استاد علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، دانشگاه گیلان، رشت، ایران (نویسنده مسئول). E-mail: simbar@guilan.ac.ir

۳. عضو هیأت علمی گروه اندیشه سیاسی اسلام، دانشکده معارف و اندیشه اسلامی، دانشگاه تهران- ایران.

مقدمه

سیاست یا خط‌مشی‌گذاری فرایندی است که در آن اهداف و ارزش‌های موردنظر یک حکومت در عمل اجرا می‌شود. سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها ظرف قانون‌گذاری را تعیین می‌کنند، از این رو اعم از قانون هستند. بر این اساس قانون‌گذاری به عنوان یکی از مراحل فرایند سیاست‌گذاری به عملیاتی نمودن سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها کمک می‌کند. نقش مجالس قانون‌گذاری در فرایند سیاست‌گذاری تحت تأثیر ساختارها و کنشگران قرار دارد (۸).

وقتی سخن از مردم‌سالاری در یک حکومت به میان می‌آید ناگزیر فرایند و نتیجه انتخابات اهمیتی مضاعف پیدا می‌کند و در نتیجه موضوع اصلی برای احزاب و جریانات سیاسی، ارائه پاسخ معتبر به دغدغه رأی دهندگان و جلب اعتماد آن‌ها برای پیروزی در انتخابات خواهد بود (۲: ۱۵۳). در جامعه ایران که بر اساس مردم‌سالاری دینی اداره می‌شود، شاهد برگزاری انواع انتخابات از جمله انتخابات مجلس شورای اسلامی هستیم. در انتخابات مجلس شورای اسلامی، نقش احزاب و گروه‌های سیاسی در مقایسه با انتخابات ریاست جمهوری (خصوصاً در شهرهای کوچک و روستاها) کم‌رنگ بوده و جنس مطالبات تا حدودی متفاوت و حالت عینی‌تر داشته و نقش متغیرهای اقتصادی (مطالبه و نیاز مادی)، اجتماعی (نیازهای فرامادی) و فرهنگی (قومیت و مذهب) بر حسب ارتباط نزدیک و رو در رو با کاندیداها پررنگ‌تر خواهد بود. به عبارتی، هیچ جریان سیاسی نمی‌تواند بدون پشتوانه لازم تجربی و کارکردی و صرفاً با طرح یک سری شعارهای انتزاعی به سبد آرای خود امیدوار باشد، بلکه باید پاسخگوی نیازها، انتظارات و مشکلات مردم در سطح مناطق بوده و به ارائه راه‌حل، در جهت رفع آن نیازها پردازد (۳).

مجلس شورای اسلامی به عنوان یکی از ارکان اصلی سیاست‌گذاری در جامعه سیاست‌هایی را در زمینه‌های مختلف (محیط زیست، سلامت، امنیت ملی، روابط بین‌الملل، اقتصاد، فرهنگ و ...) وضع می‌کند تا شرایط جامعه رو به سوی بهبودی باشد. اما اگر سیاست‌های وضع شده ناکارآمد و بدون در نظر گرفتن شرایط جامعه بوده و شهروندان را در نظر نگیرد بی‌شک نه تنها جامعه به سوی بهبودی حرکت نکرده بلکه می‌تواند آسیب‌هایی را نیز وارد نماید. در این بین نگرش رأی دهندگان در خصوص سیاست‌های وضع شده می‌تواند بسیار در روند سیاست‌گذاری تعیین‌کننده باشد. اگر رأی دهندگان بر این باور باشند که سیاست‌های وضع شده ناکارآمد است، نگرش آنان نسبت به آن نهاد قانون‌گذار منفی خواهد بود و بر همین اساس اعتماد عمومی دچار خلل می‌شود.

در این سال‌ها عملکرد مجلس با توجه به معیارها و اصول حاکم، از نظر ترکیب خط‌مشی‌گذاری و مصوبات، روند مثبتی داشته؛ اما در برخی ادوار، مصوبات مجلس، فاقد دوراندیشی، انسجام و جامع‌نگری لازم و برخی متناقض با مصالح کلی جامعه بوده است. گاهی مصوبات بر شناخت ضرورت‌ها و درک موقعیت‌های زمانی صحیح مبتنی نبوده و به هیچ وجه اولویت جامعه محسوب نمی‌شده و بارها قوانین مصوب دستخوش تغییرات می‌شود. به طور نمونه قوانین مرتبط با مبارزه با فساد، هدف‌مندی یارانه‌ها،

حوزه سلامت، رفع موانع تولید و حفظ محیط زیست از جمله این موارد است. در برخی مواقع نیز، نظارت مجلس بر دولت و کارگزاران ملی، از لحاظ عملکرد مالی و سیاسی ضعیف بوده است. از این رو، یکی از مهم‌ترین وظایف خود که نظارت مستمر و مؤثر بر ارکان نظام است را به طور صحیح انجام نداده است. به نظر می‌رسد یکی از دلایل این نقص‌ها، عدم شایستگی‌ها و توانایی‌های لازم در نمایندگان مجلس است. در صورت وجود نمایندگانی ناتوان و ناشایست با مجلسی ضعیف و ناکارآمد رو به رو خواهیم بود و بر عکس در صورت وجود نمایندگانی توانا با مجلسی مؤثر مواجه خواهیم بود. مجلسی که می‌تواند تصمیمات بهتر و اثرگذارتری بگیرد. جای شک و تردید نیست که مجلس در نظام سیاسی جایگاه ویژه و منحصر به فردی دارد. تا جایی که نظام سیاسی مطلوب و کارآمد بر آمده از یک مجلس مؤثر و شایسته است. نمایندگان پاک دست و متعهد و متخصص این مجلس را رقم می‌زند. نمایندگان نیز از قدرت مؤثری در فضای سیاسی برخوردار هستند و همواره در معرض خطر و انحراف قرار دارند.

در شهر رشت نیز وجود رسانه‌های متعدد که همواره حضور فعالانه دارند و مردم را نسبت به مسائل اجتماعی شهر آگاه می‌نمایند، در جهت‌دهی ذهنی و رفتاری شهروندان بسیار توانسته‌اند تأثیرگذار باشند؛ با توجه به این موضوع از جمله دغدغه‌های اصلی محقق این است که نگرش به نظم اجتماعی و ابعاد آن تا چه حد می‌تواند نگرش رأی دهندگان را نسبت به سیاست‌گذاری‌های مجلس شورای اسلامی تبیین نماید.

پیشینه پژوهش

ذوالفقاری و همکاران (۱۳۹۱)، طی پژوهشی به بررسی تأثیر قانون مناسب بر نظم اجتماعی پرداخته‌اند. این مطالعه با هدف بررسی و شناسایی مؤلفه‌ها و شاخص‌های «قانون مناسب» و «نظم اجتماعی» انجام شده است تا با تعیین شاخص‌های اساسی قانون مناسب و نظم اجتماعی و شناخت این رابطه به اهمیت یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر نظم اجتماعی پی برده شود. روش تحقیق این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه جمع‌آوری داده‌ها، توصیفی از نوع دلفی است که با بهره‌گیری از داده‌های پرسشنامه در سه مرحله، نظر صاحب‌نظران این حوزه را در این مورد جمع‌آوری کرده است. نمونه مورد استفاده در این تحقیق ۵۵ نفر شامل صاحب‌نظران حوزه نظم و امنیت با حداقل مدرک تحصیلی دانشجوی دکتری و با بیست سال سابقه کار، مستقر در شهر تهران است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهند که قانون مناسب بیشترین تأثیر را بر شاخص‌های اعتماد عمومی، نهادینه شدن قواعد و هنجارهای اجتماعی، کنترل مؤثر اجتماعی و ایمان و باورهای مشترک مربوط به نظم اجتماعی داشته است. هم‌چنین شاخص‌های قانون مناسب به ترتیب، داشتن ضمانت اجرایی قوی، توان پاسخگویی، تأمین‌کننده منافع عمومی، تأمین‌کننده عدالت و قابلیت اجرایی داشتن بیشترین تأثیر را بر مؤلفه نظم اجتماعی داشته‌اند (۱۰).

جوادی یگانه و لیبی (۱۳۹۰)، طی پژوهشی به نگرش جامعه‌شناختی به نظم اجتماعی در کلانشهرها پرداخته‌اند. در این مقاله سعی شده تا نظم اجتماعی از دیدگاه خرد (از منظر کنشگران) مورد تحلیل قرار گیرد، به عبارت دیگر تلاش شده تا شاخص‌هایی که می‌تواند معرف نظم اجتماعی باشد از درون مطالعات پیشین و منابع تجربی استخراج گردد و مهم‌ترین متغیرهای تأثیرگذار بر نظم اجتماعی معین گردد. نتایج این تحقیق نشان داده است که شش متغیر احساس بی‌عدالتی، احساس ناامنی، میزان مشارکت اجتماعی، میزان خانواده‌گرایی، شدت باورهای دینی و شدت باورهای اخلاقی با نظم انسجامی رابطه معناداری دارند، در واقع این متغیرها می‌توانند بر ثبات یا ناپایداری نظم اجتماعی اثر بگذارند و به صورت واسطه‌ای نیز از طریق شاخص‌هایی چون میزان التزام به قانون، میزان رعایت حقوق سایر شهروندان، میزان اعتماد به دیگران و میزان اعمال خشونت نسبت به دیگران نیز بر نظم اجتماعی مؤثر واقع شوند (۹).

صفری شالی (۱۳۹۴)، در مقاله‌ای به «بررسی رفتار رأی دهندگی ایرانیان در انتخابات مجلس شورای اسلامی» پرداخته‌اند. در این مقاله تحلیل انتخابات عمدتاً معطوف به کنش‌ها و رفتار سیاسی احزاب و گروه‌های سیاسی مطرح در جامعه است و توصیف و تبیین دال مرکزی جناح‌های سیاسی (مثل جناح اصولگرا و اصلاح‌طلب) و تلاش هر یک از جناح‌ها برای غیرت‌سازی و طرد جناح رقیب پرداخته می‌شود، اما در این نوشتار با استفاده از روش اسنادی، جنبه جامعه‌شناختی موضوع مورد مطالعه قرار گرفته است. منظر جامعه‌شناختی بر این مبنا استوار است که آن چه توانسته افراد را تشویق کند تا در انتخابات شرکت کرده و رأی دهند، شرایط اجتماعی، محیطی، اقتصادی و فرهنگی افراد رأی دهنده است؛ چرا که بین شرایط اجتماعی افراد و گرایش سیاسی آنان، رابطه‌ای مستقیم وجود دارد. از این رو، نگارنده سعی دارد به رفتار انتخاباتی بدنه جامعه یعنی مردم در نحوه انتخاب و گزینش نمایندگان مجلس شورای اسلامی بپردازد و برای تحلیل این موضوع از سه الگوی جامعه‌شناسی سیاسی، اقتصاد سیاسی و روان‌شناسی سیاسی بهره گرفته می‌شود (۷).

کارتون^۱ (۲۰۱۴)، در پژوهشی در نیوزیلند برای بررسی تأثیر متقابل سیاست و فضای شهر پس از زلزله ۷/۱ ریشتری، محتوای پوسترهای تبلیغاتی انتخابات ۲۰۱۳ شورای شهر کری است چرخ را بررسی کرد و به این نتیجه رسید که احتمالاً تمایل نامزدها به اظهارنظر درباره بازسازی شهر با تأکید بر آینده، کنایه از نارضایتی از روند بازسازی فعلی شهر باشد. برتری جلوه‌های خاصی از شهر کری است چرخ بر اقلام تبلیغاتی نشان می‌دهد نامزدها، انتخابات را ابزاری برای اثر گذاشتن بر بازسازی شهر پس از بحران تصور کرده‌اند تا تأثیر مثبتی بر ساخت آینده شهر داشته باشند (۱).

¹ Carlton

بررسی‌های نگارندگان در خصوص تحقیقات انجام شده بر اساس موضوع این پژوهش بیانگر آن است که تحقیقات بیشتر در دو بخش سیاست‌گذاری و رفتار انتخاباتی بوده است. اما آنچه که مدنظر این مقاله است تأثیر نگرش به نظم اجتماعی بر نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی در شهر رشت است. بررسی‌های محققان بیانگر آن است که تحقیقی که به طور مشخص به این موضوع پرداخته است.

چارچوب نظری

مشهورترین و مهم‌ترین تئوری در زمینه گرایش را فیشباین و آیزن ارائه کرده‌اند. به نظر آن‌ها رفتار در پی زنجیره‌ای از عوامل به وجود می‌آید. به وجود آمدن قصد و نیت به نوبه خود تابع دو متغیر دیگر است:

- گرایش به سوی آن رفتار

- هنجار ذهنی

متغیر اول (گرایش به سوی آن رفتار) یک متغیر فردی و شخصی است که طی آن فرد انجام یک رفتار (یک پدیده) را از نظر خودش ارزیابی می‌کند که آیا خوب یا بد است.

متغیر دوم (هنجار ذهنی) منعکس‌کننده نفوذ و فشار اجتماعی است که شخص آن را برای انجام یک کاری (رفتاری) احساس و ادراک می‌کند (۵).

کارکردگرایی ساختی نیز از جمله الگوهای نظری است که می‌تواند به عنوان چارچوب نظری در بررسی برخی جنبه‌های رفتار انتخاباتی نظیر تأثیر ارزش‌ها و نگرش‌ها در رأی‌دهی شهروندان مورد استفاده قرار گیرد. در الگوی نظری پارسونز، جامعه به مثابه سیستم در نظر گرفته می‌شود که اجزای آن در همکاری با یکدیگر، انسجام و ثبات اجتماعی را تحقق می‌بخشند. از دید این نظریه، دوام و پایداری نظام اجتماعی در تأمین کارکردهای اساسی آن نظام نهفته است که ساختارهای متناظر خود را در جامعه به وجود آورده‌اند. بر اساس چارچوب نظری مزبور، نظام اجتماعی از چهار خرده نظام تشکیل می‌شود. نظام فرهنگی که در بالاترین سطح این خرده نظام‌ها قرار گرفته، خود از مؤلفه‌هایی نظیر ایدئولوژی، معرفت، باورهای جمعی و ارزش‌ها و آداب و رسوم تشکیل شده و کارکرد آن تأمین پایداری و حفظ الگوهای فرهنگی است. خرده نظام اجتماعی دومین سطح از نظام‌های اجتماعی را شکل می‌دهد که الزامات کارکردی ساختارهای اجتماعی را به نهادهای اجتماعی تحمیل کرده و از این طریق، انسجام اجتماعی را تضمین می‌کند. خرده نظام شخصیتی در سومین سطح نظام‌ها قرار دارد که در تعیین اهداف و نیز انتخاب روش‌ها و ساز و کار دست‌یابی به اهداف تأثیر می‌گذارد. خرده نظام زیستی در آخرین سطح نظام‌ها قرار دارد که ارگانیسم و محیط طبیعی را در خدمت نظام اجتماعی در می‌آورد. در این نظریه روابط به گونه‌ای تعریف شده که در آن، سیستم عالی‌تر، دیگر سیستم‌ها را کنترل می‌کند، به طوری که سیستم

فرهنگی، سیستم اجتماعی، سیستم روانی و سیستم سیاسی به ترتیب سیستم‌های بعد از خود را کنترل می‌کنند(۶). بر اساس این نظریه چهار بعد اقتصادی (انطباق با وضع معیشتی)، فرهنگی (حفظ الگوهای کیفیت سبک زندگی)، اجتماعی (انسجام و یکپارچگی) و سیاسی (نیل به اهداف و خط‌مشی‌ها) می‌تواند در نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های مجلس شورای اسلامی تأثیرگذار باشد. به عبارتی هر چه قدر رأی دهندگان احساس کنند سیاست‌های مجلس با این چهار بعد انطباق دارد نگرش آنان نسبت به این سیاست‌ها می‌تواند مثبت‌تر باشد.

فرضیه‌های تحقیق

فرضیه کلی

- بین نگرش به نظم اجتماعی و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی رابطه وجود دارد.

فرضیه‌های جزئی

- بین بعد سیاسی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی رابطه وجود دارد.
- بین بعد اقتصادی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی رابطه وجود دارد.
- بین بعد انسجام و یکپارچگی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی رابطه وجود دارد.
- بین بعد سیاسی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی رابطه وجود دارد.
- بین بعد حفظ کیفیت الگوهای سبک زندگی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی رابطه وجود دارد.
- بین سن و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس رابطه معناداری وجود دارد.
- نگرش رأی‌دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس برحسب جنسیت متفاوت است.

روش تحقیق

پژوهش حاضر از لحاظ روش کمی و از نوع پیمایش است. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته با سؤالات بسته استفاده شد. کلیه افراد واجد شرایط رأی دادن در دامنه سنی ۱۸ سال به بالا شهر رشت جامعه آماری تحقیق را تشکیل می‌دهند. حجم نمونه از طریق فرمول کوکران محاسبه شد که تعداد آن ۳۸۴ نفر بود به جهت دقت بیشتر تعداد آن به ۴۰۰ نفر افزایش پیدا کرد. روش نمونه‌گیری نیز به صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای بود.

تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی

آیزن و فیش‌باین، در نظریه کنش موجه بیان می‌کنند که مشارکت سیاسی، نوعی کنش نیت‌مندی و داوطلبانه است و به انتظار فایده و ارزیابی فایده بستگی دارد. این دو معتقدند که رفتار بیشتر در حالتی قابل پیش‌بینی، درک و توضیح است که ما به نیت فرد در رفتار توجه کنیم (۶). بنابراین رفتار، متأثر از زنجیره‌ای از عوامل به وجود می‌آید و حلقه ماقبل بروز رفتار، نیت است. الگوی آنان نشان می‌دهد که "قصد" به "گرایش" و "هنجار" مربوط به رفتار، متکی است. گرایش، متغیر فردی شخصی است که در آن فرد، خوب یا بد بودن یک رفتار (یک پدیده) را ارزیابی می‌کند. بر همین اساس سیاست‌گذاری نهادهای انتخاباتی (مجلس شورای اسلامی) در این تحقیق قوانینی است که توسط این نهاد انتخاباتی در طی دو سال اخیر مصوب شده است. البته این قوانین در بخش‌های مختلف (اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی) دسته‌بندی شده است و نگرش رأی دهندگان که بیشتر ارزیابی فایده است به صورت عملیاتی آورده شده است.

بر مبنای این ابعاد متغیر نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی می‌توان به گویه‌های ذیل اشاره نمود:

جدول شماره (۱): ابعاد و گویه‌های متغیر نگرش رأی دهندگان نسبت به

سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی (تئوری مارتین فیشتاین و آیسک آیزن)

ابعاد	گویه	گزینه
اقتصادی (حمایتی)	در راستای حمایت از سیل زدگان مجلس قانونی را در تاریخ ۹۸/۳/۲۴ در خصوص معافیت پرداخت هزینه گاز مصرفی مشترکان خانگی و تجاری مناطق سیل زده استان‌های گلستان، مازندران، لرستان و خوزستان مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	کاملاً موافق، موافق، بینابین، مخالف، کاملاً مخالف
	مجلس به منظور جبران بخشی از نیازهای معیشتی خانوارهای کشور به ویژه خانوارهای کم برخوردار طرح تأمین کالاهای اساسی» ۹۹/۶/۲۵ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	
اقتصادی (روابط بین‌الملل)	مجلس در راستای همکاری‌های منطقه‌ای، قانون موافقت‌نامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق را در تاریخ ۹۸/۳/۲۰ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	
	مجلس در راستای توسعه روابط بین‌المللی، قانون موافقت‌نامه تشویق و حمایت متقابل بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فنلاند درباره کمک و همکاری متقابل در امور گمرکی را در تاریخ ۹۸/۳/۲۸ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	
اقتصادی	مجلس در راستای جذب سرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی، موافقت‌نامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری چک را در تاریخ ۹۸/۵/۳ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	
	مجلس به منظور رفع موانع رشد و توسعه و ایجاد رونق اقتصادی در برخی مناطق کشور لایحه ایجاد مناطق آزاد تجاری-صنعتی؛ سرخس-دوغارون و مازندران را در تاریخ ۹۹/۲/۱۶ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	
اجتماعی	مجلس در راستای بازگشت ارزش پول ملی در مقابله با سایر ارزهای دنیا، حذف صفر از پول ملی را در تاریخ ۹۹/۲/۱۵ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	
	مجلس با هدف ساماندهی بازار مسکن طرح «طرح جهش تولید و تأمین مسکن» را در دستور کار دارد. نظر شما در این مورد چیست؟	
فرهنگی	مجلس در راستای عدالت‌محوری، طرح اختصاص سهام عدالت برای مشمولین جدید را در تاریخ ۹۹/۳/۱۳ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	
	مجلس با هدف افزایش نرخ فرزندآوری، طرح جمعیت و تعالی خانواده را در دستور کار خود دارد. نظر شما در این مورد چیست؟	
سیاسی	مجلس در راستای مبارزه با فساد اقتصادی و حمایت از سرمایه‌گذاری سالم، دستورالعمل تشکیل مجتمع تخصصی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران را در تاریخ ۹۸/۵/۱۹ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	
	مجلس با هدف جلوگیری از نفوذ بیگانگان در کشور، طرح ممنوعیت انتخاب یا انتصاب مقامات و مدیران دارای تابعیت مضاعف و مرتبط با کشورهای خارجی را در دستور کار دارد. نظر شما در این مورد چیست؟	
فرهنگی	مجلس در راستای حمایت از مرمت و احیای بافتهای تاریخی-فرهنگی و توانمندسازی مالکان و بهره‌برداران بناهای تاریخی-فرهنگی، قانون حمایت از مرمت و احیای بافتهای تاریخی-فرهنگی را در تاریخ ۹۸/۴/۱۸ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	
	مجلس در راستای شفاف‌سازی و بالابردن آگاهی مردم از عملکرد خود، طرح شفافیت آرا نمایندگان مجلس را در تاریخ ۹۹/۳/۱۳ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	
سیاسی	مجلس در راستای توسعه روابط بین‌المللی، لغو روادید برای ورود اتباع کشور چین به جمهوری اسلامی ایران را در تاریخ ۹۸/۴/۵ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	
	مجلس به منظور مقابله با اقدامات جنایتکارانه رژیم صهیونیستی علیه مردم مظلوم فلسطین قوانینی را در همین راستا در تاریخ ۹۹/۲/۲۹ مصوب کرد. نظر شما در این مورد چیست؟	

نگرش به نظم اجتماعی

نظم اجتماعی در سطح کلان، برای جوامعی که به نحوی نوعی تفکیک اجتماعی را تجربه کرده‌اند، به ویژه جوامع معاصر، با چهار مسئله ماهوی اساسی مواجه است. این چهار مسئله اساسی را چارت نظم کلان می‌نامیم که عبارت‌اند: ۱. تنظیم اقتصادی (A)، ۲. تنظیم سیاسی (G)، ۳. تنظیم اجتماعی (I)، ۴. تفاهم فرهنگی (L).

الف) انطباق با وضع معیشتی (بعد اقتصادی): بعد اقتصادی نظم شامل کلیه تمهیداتی است که از طریق بسیج منابع مادی و توزیع آن موجب انطباق بهتر جامعه با محیط خود خواهد شد. به طور کلی، در حوزه اقتصاد، کارآیی یک اصل راهنما است. سازمان‌ها و گروه‌های اقتصادی تلاش می‌کنند تا با انتخاب بهترین شیوه انجام دادن امور و صرف کمترین منابع، کارآیی خود را افزایش دهند. ب) نیل به اهداف و

ختم‌شده‌های سیاسی (بعد سیاسی): نظر پارسونز تنظیم سیاسی (G) بسط ضرورت همگام مشترک بین "ما" در سطح کلان است. با تشدید تفکیک اجتماعی و تکثیر "ماها" در جامعه مسئله گامی مشترک بین گروهی و درون‌گروهی حادث می‌شود و این خود، نظارت بیرونی‌تر را طلب می‌نماید. در واقع در مقیاس خاصی از تفکیک اجتماعی، در پاسخگویی به چنین ضرورتی، به ترویج کنشگران بیرونی یا آژانس‌های قدرت به شکلی در جامعه متبلور و متجلی می‌گردند. (ج) انسجام و یکپارچگی قانونی مطالبات (بعد اجتماعی): مسئله سوم نظم اجتماعی کلان، تنظیم اجتماعی است. عمیق‌ترین لایه نظم که خصلت عاطفی و هنجاری دارد، از آن نظام اجتماعی است. هر جامعه‌ای در بعد اجتماعی نیازمند شبکه‌ای از تعاملات اجتماعی مبتنی بر احساس اعتماد، تعلق و انسجام است. تعامل میان افراد بر اساس مجموعه‌ای از هنجارها تنظیم می‌شود. (د) حفظ الگوهای کیفیت سبک زندگی (بعد فرهنگی): هر نظام فرهنگی نیازمند میزانی از تفاهم و وحدت نمادی است، این مهم از طریق وجود معیارهای شناختی و ارزشی مشترک و پای‌بندی به آن‌ها تحقق پیدا می‌کند. پارسونز فرهنگ را به عنوان نیروی عمده‌ای تصور می‌کرد که عناصر گوناگون جهان اجتماعی را به هم متصل می‌سازد. یکی از لوازم انسجام کل (عام) و تشکل اجتماع جامعه‌ای (عام) برای "ما"های متعدد و متفاوت و افراد، تفاهم نمادی یا وحدت نمادی است. بر مبنای تئوری پارسونز ابعاد چهارگانه متغیر نظم اجتماعی گویه‌هایی طراحی شد که در ذیل به صورت جدول ارائه شده است:

جدول شماره (۲): تعریف عملیاتی ابعاد و گویه‌های متغیر نگرش به نظم اجتماعی

ابعاد	گویه	گزینه
سیاسی	من به قوانینی که در مجلس مصوب می‌شود اعتماد دارم.	کاملاً موافق، موافق،
	نمایندگان مجلس در دفاع از حقوق ملت تلاش می‌کنند.	بی‌تفاوت، مخالف،
اقتصادی	به شایستگی و لیاقت نمایندگان مجلس اعتماد دارم.	کاملاً مخالف
	نمایندگان مجلس در وضع قوانین حقوق تمامی طبقات اقتصادی جامعه را در نظر می‌گیرند.	
	نمایندگان مجلس در مصوبات خود در زمینه تعریف فرصت‌های شغلی دیدی بی‌طرفانه دارند.	
انسجام و یکپارچگی	مجلس در زمینه مدیریت اقتصادی جامعه به خوبی فعالیت کرده است.	
	قوانین وضع شده در مجلس در راستای حفظ هویت‌های قومی کشور بوده است.	
حفظ الگوهای کیفیت سبک زندگی	قوانین طوری وضع شده‌اند که افراد مطلع از آن بدون آن که قانون‌گیرز معرفی شوند، قوانین را به نفع خود تفسیر می‌کنند.	
	قوانین منطبق با خواسته‌ها و نیازهای اقشار جامعه نیست.	
حفظ الگوهای کیفیت سبک زندگی	مجلس در راستای آزادی باورها و اعتقادات مردم گام برداشته است.	
	مجلس در راستای استفاده آزادی شبکه‌های اجتماعی و دسترسی همه‌آحاد جامعه به این وسایل ارتباطی گام برداشته است.	
حفظ الگوهای کیفیت سبک زندگی	مجلس بر حفظ آداب و رسوم تمامی قومیت‌های جامعه تأکید دارد.	

اعتبار و پایایی

به منظور بررسی اعتبار پرسشنامه مربوط به متغیرهای پژوهش حاضر از روش اعتبار محتوا استفاده شده است که بر قضاوت و داوری متخصصان استوار است. به همین منظور ابتدا معرف‌هایی که مفاهیم پژوهش را می‌سنجند یا از پژوهش‌های پیشین که زیر نظر اساتید مجرب، استفاده و اجرا شده‌اند، استفاده گردید و یا برای انتخاب بهترین معرف‌ها برای متغیرهای جدید از نظرات محققین و اساتید دیگر استفاده شد. سپس در نهایت، یک بار دیگر پرسشنامه تدوین شده را به اساتید و متخصصان نشان داده و از نظرات

آن‌ها برای تصحیح پرسشنامه کمک گرفته شد. بدین ترتیب پرسشنامه از نوعی اعتبار محتوایی برخوردار است.

برای آزمون پایایی پرسشنامه، شیوه‌های متفاوتی وجود دارد. رایج‌ترین و مناسب‌ترین روش برای سنجش پایایی طیف لیکرت، ضریب «آلفای کرونباخ^۱» است. در این پژوهش نیز از این روش برای تعیین پایایی هر متغیر به طور جداگانه استفاده شده است. هر چه قدر مقدار این ضریب به ۱+ نزدیک‌تر باشد، نشان دهنده هماهنگی درونی بالای آیت‌ها با معرف‌ها است؛ نقطه برش ضریب آلفای کرونباخ عدد ۰/۷ است. به این معنا که مقدار بالاتر از این عدد نشان دهنده هماهنگی درونی بالای آیت‌ها یا معرف‌ها و مقدار پایین‌تر از این عدد نشان دهنده هماهنگی درونی پایین آیت‌ها یا معرف‌ها است.

جدول شماره (۳): برآورد آلفای کرونباخ جهت سنجش دقت اندازه‌گیری

مقدار آلفا	تعداد گویه	متغیر
۰/۷۸	۱۶	نگرش به سیاست‌گذاری
۰/۷۷	۳	نگرش به بعد سیاسی نظم اجتماعی
۰/۸۳	۳	نگرش به بعد اقتصادی نظم اجتماعی
۰/۸۳	۳	نگرش به بعد انسجام و یکپارچگی نظم اجتماعی
۰/۷۱	۳	نگرش به بعد حفظ الگوهای کیفیت سبک زندگی نظم اجتماعی

با توجه به مقدار ضریب آلفای کرونباخ در جدول بالا (مقادیر بالاتر از ۰/۷۰) می‌توان گفت که معرف‌های مربوط به متغیرهای پژوهش از همبستگی درونی بالایی برخوردار هستند؛ بنابراین با استناد به مقادیر جدول بالا می‌توان گفت دقت اندازه‌گیری این معرف‌ها به منظور سنجش این متغیرها پایا یا دارای قابلیت اعتماد هستند.

یافته‌ها

توصیف داده‌ها؛ نتایج نشان داد که ۵۴/۸ درصد از پاسخگویان مرد و ۴۵/۳ درصد از پاسخگویان زن هستند. ۲۴/۵ درصد از پاسخگویان مجرد و ۷۵/۵ درصد از پاسخگویان متأهل بوده‌اند. همچنین ۹ درصد از پاسخگویان تحصیلات زیر دیپلم دارند. ۲۱/۱ درصد تحصیلات در حد دیپلم دارند، ۳۵ درصد سطح تحصیلات‌شان فوق دیپلم و لیسانس است و حدود ۳۵ درصد نیز دارای تحصیلات تکمیلی در حد فوق لیسانس و دکتری هستند. دامنه سنی پاسخگویان از ۱۸ سال که اولین سن رأی دادن است شروع شده تا ۶۲ سال به بالا هست. بر اساس اطلاعات به دست آمده ۱۹/۶ درصد از پاسخگویان در گروه سنی ۱۸ تا

۲۸ سال، ۲۲/۹ درصد در گروه سنی ۲۹ تا ۳۹ سال، ۲۲/۶ درصد در گروه سنی ۴۰ تا ۵۰ سال، ۲۹/۵ درصد در گروه سنی ۵۱ تا ۶۱ سال و ۵/۳ درصد از پاسخگویان در گروه سنی ۶۲ سال و به بالاتر قرار دارند.

یافته‌های توصیفی نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس نشان داد که میانگین نمرات به دست آمده در دامنه ۱ تا ۵، ۳/۶۲ است که این امر بیانگر میانگین متوسط رو به بالا است؛ به عبارت دیگر نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نمایندگان مجلس به عنوان یک نهاد انتخاباتی تقریباً مثبت است. میانگین نمرات به دست آمده نگرش به نظم اجتماعی نیز در دامنه ۱ تا ۵، ۲/۴۳ به دست آمد که نشان دهنده میانگین پایین است. به عبارت دیگر نگرش رأی دهندگان نسبت به نظم اجتماعی مجلس شورای اسلامی نسبتاً منفی است.

- بین نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی با نگرش به نظم اجتماعی رابطه معناداری داشته باشد.

جدول شماره (۴): برآورد همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه بین نگرش به نظم اجتماعی و نگرش نسبت به سیاست‌گذاری‌های مجلس

متغیر	آماره	مقدار
	ضریب پیرسون	۰/۴۳۵**
نظم اجتماعی	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۴۰۰

بر اساس نتایج جدول مذکور ضریب همبستگی بین نگرش به نظم اجتماعی و نگرش نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهادهای انتخاباتی ۰/۴۳۵ است که نشان از رابطه مثبت و نسبتاً متوسط بین دو متغیر دارد. سطح معنی‌داری آزمون نیز زیر ۰/۰۱ است. این بدان معناست که به احتمال ۹۹ درصد فرضیه صفر مبنی بر صفر بودن ضریب همبستگی در مبنای جمعیت نمونه‌گیری رد می‌شود؛ به عبارت دیگر مقدار ضریب همبستگی مشاهده‌شده در نمونه در جمعیت نیز وجود دارد. بدین ترتیب هر چه قدر نگرش رأی دهندگان نسبت به نظم اجتماعی مجلس و نمایندگانش مثبت‌تر باشد نگرش نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی مثبت‌تر است.

- بین بعد سیاسی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی رابطه وجود دارد.

جدول شماره (۵): برآورد همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه بین نگرش به بعد سیاسی نظم اجتماعی و نگرش نسبت به سیاست گذاری های مجلس

متغیر	آماره	مقدار
بعد سیاسی نگرش به نظم اجتماعی	ضریب پیرسون	۰/۵۹۲**
	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۴۰۰

بر اساس نتایج جدول مذکور ضریب همبستگی بین بعد سیاسی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش نسبت به سیاست گذاری های نهادهای انتخاباتی ۰/۵۹ است که نشان از رابطه مثبت و متوسط رو به بالا بین دو متغیر دارد. سطح معنی داری آزمون نیز زیر ۰/۰۱ است. بدین ترتیب هر چه قدر نگرش رأی دهندگان نسبت به بعد سیاسی نظم اجتماعی مجلس و نمایندگانش مثبت تر باشد نگرش آن ها نسبت به سیاست گذاری های نهادهای انتخاباتی مجلس شورای اسلامی مثبت تر است.

- بین بعد اقتصادی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست گذاری های نهادهای انتخاباتی مجلس شورای اسلامی رابطه وجود دارد.

جدول شماره (۶): برآورد همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه بین نگرش به بعد اقتصادی نظم اجتماعی و نگرش نسبت به سیاست گذاری های مجلس

متغیر	آماره	مقدار
بعد اقتصادی نگرش به نظم اجتماعی	ضریب پیرسون	۰/۵۴۱**
	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۴۰۰

بر اساس نتایج جدول مذکور ضریب همبستگی بین بعد اقتصادی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش نسبت به سیاست گذاری های نهادهای انتخاباتی ۰/۵۴ است که نشان از رابطه مثبت و متوسط بین دو متغیر دارد. سطح معنی داری آزمون نیز زیر ۰/۰۱ است. بدین ترتیب هر چه قدر نگرش رأی دهندگان نسبت به بعد اقتصادی نظم اجتماعی مجلس و نمایندگانش مثبت تر باشد نگرش آن ها نسبت به سیاست گذاری های نهادهای انتخاباتی مجلس شورای اسلامی مثبت تر است.

- بین بعد انسجام و یکپارچگی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست گذاری های نهادهای انتخاباتی مجلس شورای اسلامی رابطه وجود دارد.

جدول شماره (۷): بر آورد همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه بین نگرش به بعد انسجام و یکپارچگی نظم اجتماعی و نگرش نسبت به سیاست‌گذاری‌های مجلس

متغیر	آماره	مقدار
ضریب پیرسون	۰/۶۰۱**	
بعد انسجام و یکپارچگی نگرش به نظم اجتماعی	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۴۰۰

بر اساس نتایج جدول مذکور ضریب همبستگی بین بعد انسجام و یکپارچگی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهادهای انتخاباتی ۰/۶۰۱ است که نشان از رابطه مثبت و متوسط رو به بالا بین دو متغیر دارد. سطح معنی‌داری آزمون نیز زیر ۰/۰۱ است. بدین ترتیب هر چه قدر نگرش رأی دهندگان نسبت به بعد انسجام و یکپارچگی نظم اجتماعی مجلس و نمایندگانش مثبت‌تر باشد نگرش آن‌ها نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی مثبت‌تر است.

- بین بعد انسجام و یکپارچگی نگرش به نظم اجتماعی و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی رابطه وجود دارد.

جدول شماره (۸): بر آورد همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه بین نگرش به بعد حفظ الگوهای کیفیت سبک زندگی نظم اجتماعی و نگرش نسبت به سیاست‌گذاری‌های مجلس

متغیر	آماره	مقدار
نگرش به بعد حفظ الگوهای کیفیت	ضریب پیرسون	۰/۳۹۱**
سبک زندگی نظم اجتماعی	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۴۰۰

بر اساس نتایج جدول مذکور ضریب همبستگی بین نگرش به بعد حفظ الگوهای کیفیت سبک زندگی نظم اجتماعی و نگرش نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهادهای انتخاباتی ۰/۳۹۱ است که نشان از رابطه مثبت و متوسط رو به پایین بین دو متغیر دارد. سطح معنی‌داری آزمون نیز زیر ۰/۰۱ است. بدین ترتیب هر چه قدر نگرش رأی دهندگان نسبت به بعد حفظ الگوهای کیفیت سبک زندگی نظم اجتماعی مجلس و نمایندگانش مثبت‌تر باشد نگرش آن‌ها نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی مثبت‌تر است.

- بین سن و نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست‌گذاری‌های نهاد انتخاباتی مجلس رابطه معناداری وجود دارد.

جدول شماره (۹): بر آورد همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه بین**سن رأی دهندگان و نگرش نسبت به سیاست گذاری های مجلس**

متغیر	آماره	مقدار
ضریب پیرسون		-۰/۱۶
سن	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۳۹۳

بر اساس نتایج جدول مذکور ضریب همبستگی بین سن و نگرش نسبت به سیاست گذاری های نهادهای انتخاباتی ۰/۱۶- است که نشان از رابطه منفی و ضعیف بین دو متغیر دارد. سطح معنی داری آزمون نیز زیر ۰/۰۱ است. بدین ترتیب هر چه قدر سن بالاتر باشد نگرش نسبت سیاست گذاری های نهاد انتخاباتی مجلس نیز منفی تر است.

- نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست گذاری های نهاد انتخاباتی مجلس بر حسب جنسیت متفاوت است.

به منظور بررسی فرضیه فوق از آزمون T مستقل استفاده گردید. برآوردهای مربوط به این آزمون، در جدول زیر گزارش شده است:

جدول شماره (۱۰): آزمون سنجش تفاوت نگرش به سیاست گذاری بر حسب جنسیت

متغیر	گروه	میانگین	انحراف معیار	معناداری آزمون لوین (همگنی واریانس ها)	آماره T	درجه آزادی	سطح معناداری
مردان	۳/۵۷۵۶	۰/۵۹۵۷۵					
نگرش زنان	۳/۶۷۳۷	۰/۳۵۵۳۰		۰/۰۰۰	۲/۰۳	۳۶۴	۰/۰۴۲

مقادیر جدول بالا بیانگر این است که بین مردان و زنان به لحاظ نگرش نسبت به سیاست گذاری تفاوت معنادار وجود دارد ($Sig < 0.05$). بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر وجود تفاوت بین زنان و مردان در نگرش به سیاست گذاری های نهادهای انتخاباتی تأیید می شود. همچنین نتایج جدول فوق بیانگر آن است نگرش زنان مثبت تر از نگرش مردان نسبت به سیاست گذاری های مجلس است. این نتیجه با احتمال ۰/۹۹ قابلیت تعمیم به جامعه آماری را دارد.

تبیین علی متغیرهای تحقیق

جدول شماره (۱۱): تبیین تأثیر ابعاد نگرش رأی دهندگان به نظم اجتماعی مجلس و نمایندگانش بر نگرش نسبت سیاست‌گذاری‌های مجلس شورای اسلامی

متغیرهای مستقل	B	خطای استاندارد	Beta	t	سطح معنی‌داری
بعد سیاسی نگرش به نظم اجتماعی	۰/۱۵۴	۰/۰۲۸	۰/۳۲۵	۵/۴۸۱	۰/۰۰۰
بعد اقتصادی نگرش به نظم اجتماعی	۰/۰۳۴	۰/۰۳۳	۰/۰۶۹	۱/۰۳۵	۰/۳۰۱
بعد یکپارچگی و انسجام نگرش به نظم اجتماعی	۰/۱۲۸	۰/۰۴۳	۰/۲۲۱	۲/۹۹۳	۰/۰۰۱
بعد حفظ کیفیت الگوهای سبک زندگی نگرش به نظم اجتماعی	۰/۲۱۲	۰/۰۳۹	۰/۲۱۷	۵/۳۹۴	۰/۰۰۰
مقدار ثابت	۲/۳۲۷	۰/۱۰۴		۲۲/۳۶۸	۰/۰۰۰
	$R^2=۰/۴۴۷$	$\text{sig}=۰/۰۰۰$	$R=۰/۶۶۹$		

با توجه به نتایج جدول فوق میزان $R^2=۰/۴۴۷$ که نشان از قدرت تبیین‌کنندگی در حد متوسط متغیرهای تحقیق دارد. هم‌چنین با توجه به سطح معنی‌داری مدل رگرسیونی ($\text{Sig}<۰/۰۱$) می‌توان بیان کرد که مجموعه متغیرهای مستقل قادرند متغیر وابسته را تبیین کنند. این امر بیانگر آن است که $۰/۴۸$ از تأثیرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل در این تحقیق تبیین گشته است. در بین ابعاد نگرش به نظم اجتماعی تنها بعد اقتصادی معنی‌دار نشد و بالاترین میزان تأثیر نیز مربوط به بعد حفظ کیفیت الگوهای سبک زندگی با ضریب ($۰/۲۱۲$) بود.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

جامعه ایران که بر اساس مردم‌سالاری دینی اداره می‌شود، شاهد برگزاری انواع انتخابات از جمله انتخابات مجلس شورای اسلامی هستیم. در انتخابات مجلس شورای اسلامی، نقش احزاب و گروه‌های سیاسی در مقایسه با انتخابات ریاست جمهوری (خصوصاً در شهرهای کوچک و روستاها) کم‌رنگ بوده و جنس مطالبات تا حدودی متفاوت و حالت عینی‌تر داشته و نقش متغیرهای اقتصادی (مطالبه و نیاز مادی)، اجتماعی (نیازهای فرامادی) و فرهنگی (قومیت و مذهب) بر حسب ارتباط نزدیک و رو در رو با کاندیدها پررنگ‌تر خواهد بود. به عبارتی، هیچ جریان سیاسی نمی‌تواند بدون پشتوانه لازم تجربی و کارکردی و صرفاً با طرح یک سری شماره‌ای انتزاعی به سید آرای خود امیدوار باشد، بلکه باید پاسخگوی نیازها، انتظارات و مشکلات مردم در سطح مناطق بوده و ارائه راه‌حل، در جهت رفع آنان به ایفای نقش بپردازند. هم‌چنین هر نظام اجتماعی در ساختار کنش اجتماعی و نظام اجتماعی چهار کارکرد اصلی را در زیر مجموعه خرده‌نظام‌های چهارگانه خود دارد و هرکدام از آن‌ها برای پاسخگویی به یکی از مسائل اجتماعی (مثل تنش اجتماعی، بحران اجتماعی، بی‌سازمانی اجتماعی، آسیب و انحرافات اجتماعی و به طور کلی ارضای نیازهای مادی و معنوی شهروندان جامعه) در نظر گرفته شده‌اند. در همین راستا نظم اجتماعی بر

اساس نظریه پارسونز عملیاتی شده و تأثیر آن بر نگرش نسبت سیاست گذاری نهادهای انتخاباتی سنجیده شد.

این پژوهش با هدف بررسی رابطه نگرش به نظم اجتماعی مجلس و نمایندگانش با نگرش به سیاست گذاری های نهادهای انتخاباتی در شهر رشت انجام گرفت. روش اصلی این تحقیق پیمایش و ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته بود. نتایج توصیفی تحقیق بیانگر آن بود که نگرش رأی دهندگان نسبت به سیاست گذاری مجلس شورای اسلامی تقریباً مثبت بوده اما نگرش آن نسبت به نظم اجتماعی تقریباً منفی است. هم چنین نظم اجتماعی بر اساس نظریه پارسونز به چهار بعد سیاسی، اقتصادی، انسجام و یکپارچگی و حفظ کیفیت الگوهای سبک زندگی تقسیم شد و رابطه هر کدام به طور جداگانه با نگرش نسبت به سیاست گذاری های مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که هر چهار بعد نگرش به نظم اجتماعی با نگرش نسبت به سیاست گذاری های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی رابطه مثبت و معنی داری دارد که این امر در نهایت حاکی از این نتیجه بود که بین نگرش نظم اجتماعی مجلس و نمایندگانش از سوی رأی دهندگان شهر رشت با نگرش نسبت به سیاست گذاری های آنان رابطه معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر هر چه قدر رأی دهندگان احساس کنند نمایندگان مجلس بر اساس چهار عامل اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی نسبت به سیاست گذاری اقدام می کنند نگرش آنان نسبت به سیاست گذاری آن‌ها مثبت تر خواهد بود. از دیگر نتایج این تحقیق می توان به رابطه معنادار و منفی بین سن و نگرش نسبت به سیاست گذاری های مجلس و عدم رابطه بین تحصیلات و نگرش به سیاست گذاری ها اشاره کرد. هم چنین نگرش زنان مثبت تر از نگرش مردان در زمینه نگرش نسبت به سیاست گذاری های نهاد انتخاباتی مجلس شورای اسلامی اشاره کرد.

از دیگر نتایج این پژوهش می توان به تبیین ۰/۴۵ ابعاد متغیر نگرش به نظم اجتماعی مجلس و نمایندگان مردم در آن بر نگرش نسبت سیاست گذاری های مجلس شورای اسلامی اشاره کرد. این امر بیانگر آن است ۰/۴۵ از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل در این تحقیق تبیین شده است.

تعارض منافع

«بنا بر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است»

منابع

1. Carlton, S. (2014). "Like you, I want to feel excitement and hope about our city": "Christchurch the city" in campaign material of the 2013 Christchurch City Council election. *Journal of Architecture and Urbanism*. 38 (1), P.p: 11-23.
2. Hajipour, B & Hosseini, S. M & Zare, S. (2016). Identifying the Key Success Factors in Electoral Competition Using Structural-Interpretive Modeling (ISM) (Case Study: Electoral Competition of the Islamic Consultative Assembly of Tehran. *Basij Strategic Studies*, 19 (70), P.p: 129-157. [In Persian]
3. Jahani Nasab, A & Farhadi Nasab, J. (2020). Investigating the role of elections on the sovereignty of the people with emphasis on the elections of the Islamic, *International Journal of Nations Research*, No. 53, P.p: 25-41. [In Persian]
4. Pear, F & Hajiloo, F. (2012). The Impact of the Family on Women's Political Participation. *Women and Society (Sociology of Women)*, 3 (3 (Serial 11)), P.p: 31-55.
5. Rafipour, F. (1993). Measuring the tendency of villagers towards constructive jihad, research in three provinces of Isfahan, Fars, Khorasan. Tehran: Rural Issues Research and Study Center. [In Persian] <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=213905>
6. Ritzer, R. (2014). *Sociological Theory*, translated by Houshang Naebi, Tehran: Ney Publishing.
7. Safarishali, R. (2015). Islamic, examining the voting behavior of Iranians in the parliamentary elections. *Research Institute Strategic Studies Quarterly*, Year 18, Issue 3, P.p: 119-138. [In Persian]
8. Sinai, W & Zamani, S. (2014). Islamic Consultative Assembly and Policy Making in Iran (2008-2016). *Bi-Quarterly Journal of Theoretical Policy Research*, P.p: 1-35. [In Persian]
9. Yeganeh, J & Libby. (2011). *Sociological Attitudes Towards Social Order in Metropolises (Comparative Study of Tehran, London, Mumbai)*. Iran Social Development Studies, 3 (3), P.p: 103-122. [In Persian]
10. ZOLFAGHARI, H & ALI ZADEH, A & BAHRAMI, M. (2012). THE EFFECT OF LAW ON THE PROPER SOCIAL ORDER. *QUARTERLY OF ORDER AND SECURITY GUARDS*, 5 (1 (17)), P.p: 59-81. <https://www.sid.ir/en/journal/ViewPaper.aspx?id=278706>. [In Persian]